

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2014 m. vasario 27 d.*

„Apeliacinis skundas — Valstybės pagalba — Socialinio būsto statybos bendrovėms suteiktos pagalbos schema — Sprendimas dėl suderinamumo — Nacionalinių valdžios institucijų įsipareigojimais laikytis Sąjungos teisės — SESV 263 straipsnio ketvirta pastraipa — Ieškinys dėl panaikinimo — Priimtinių sąlygos — Suinteresuotumas pareikšti ieškinį — Teisė pareikšti ieškinį — Konkrečiai ir tiesiogiai susiję gavėjai — „Uždaro rato“ sąvoka“

Byloje C-133/12 P

dėl 2012 m. vasario 29 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Stichting Woonlinie, įsteigta Vaudricheme (Nyderlandai),

Stichting Allee Wonen, įsteigta Rozendalyje (Nyderlandai),

Woningstichting Volksbelang, įsteigta Veike prie Diurstedės (Nyderlandai),

Stichting WoonInvest, įsteigta Leidschendam-Voorburg (Nyderlandai),

Stichting Woonstede, įsteigta Edėje (Nyderlandai),

atstovaujamos *advocaten* P. Glazener ir E. Henny,

apeliantės,

dalyvaujant kitai proceso šaliai:

Europos Komisijai, atstovaujamai H. van Vliet, S. Noë ir S. Thomas, nurodžiusiai adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Tizzano, teisėjai A. Borg Barthet ir E. Levits (pranešėjas),

generalinis advokatas M. Wathelet,

posėdžio sekretorė M. Ferreira, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2013 m. balandžio 17 d. posėdžiui,

* Proceso kalba: olandų.

susipažinęs su 2013 m. gegužės 29 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,
priima šį

Sprendimą

- 1 Apeliaciniame skunde *Stichting Woonlinie, Stichting Allee Wonen, Woningstichting Volksbelang, Stichting WoonInvest* ir *Stichting Woonstede* prašo panaikinti 2011 m. gruodžio 16 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo nutartį *Stichting Woonlinie ir kt. prieš Komisiją* (T-202/10, toliau – skundžiama nutartis), kuria tas teismas atmetė jų ieškinius dėl 2009 m. gruodžio 15 d. Komisijos sprendimo C (2009) 9963 galutinis, susijusio su valstybės pagalba E 2/2005 ir N 642/2009 – Nyderlandai – Esama pagalba ir speciali pagalba, skirta socialinio būsto statybos bendrovių projektams (toliau – ginčijamas sprendimas), panaikinimo iš dalies.

Ginčo aplinkybės ir ginčijamas sprendimas

- 2 Bendrasis Teismas faktines ginčo aplinkybes išdėstė skundžiamos nutarties 1–11 punktuose:
 - „1. Apeliantės yra Nyderlanduose įsikūrusios būsto statybos bendrovės (*woningcorporaties*, toliau – *wocos*). *Wocos* yra pelno nesiekiančios organizacijos, kurių tikslas įsigyti, pastatyti ir išnuomoti būstą, visų pirma skirtą nepalankioje socialinėje padėtyje esantiems asmenims ir socialiai remtinoms grupėms. *Wocos* vykdo ir kitą veiklą, kaip antai stato ir nuomoja būstus didesnėmis nuomos kainomis, taip pat parduoti skirtus butus ir pastatus bendriesiems visuomenės interesams tenkinti.
 - 2002 m. Nyderlandų valdžios institucijos pranešė Europos Komisijai apie *wocos* skirtos valstybės pagalbos bendrą schemą. Kadangi Komisija nusprendė, kad *wocos* finansavimo priemonės gali būti laikomos esama pagalba, Nyderlandų valdžios institucijos atšaukė savo pranešimą.
 - 2005 m. liepos 14 d. Komisija, remdamasi 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias [SESV 107] straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t. p. 339), 17 straipsniu, Nyderlandų valdžios institucijoms įteikė raštą, kuriame pripažino, kad *wocos* naudai mokamos valstybės pagalbos bendra schema yra esama pagalba (pagalba E 2/2005), ir išreiškė abejonių dėl jos suderinamumo su bendrąja rinka. Visų pirma Komisija pažymėjo, kad Nyderlandų valdžios institucijos privalo pakeisti *wocos* patikėtą viešosios paslaugos užduotį, kad socialinis būstas būtų skirtas aiškiai apibrėžtai nepalankioje socialinėje padėtyje esančių ir socialiai remtinų asmenų tikslinei grupei. Ji pažymėjo, kad *wocos* privalo vykdyti visą komercinę veiklą rinkos sąlygomis ir kad neturi naudotis valstybės pagalba. Galiausiai ji nurodė, kad socialinio būsto pasiūla turi atitikti nepalankioje socialinėje padėtyje esančių asmenų ir socialiai remtinų grupių paklausą.
 - Išsiuntus šį raštą, Komisija ir Nyderlandų valdžios institucijos pradėjo derybas, kad suderintų pagalbos schemą su SESV 106 straipsnio 2 dalimi.
 - 2007 m. balandžio 16 d. Nyderlandų institucinių investuotojų į nekilnojamąjį turtą asociacija (*Vereniging van Institutionele Beleggers in Vastgoed, Nederland* <...>) Komisijai įteikė skundą dėl *wocos* suteiktos pagalbos. 2009 m. birželio mėn. *Vesteda Groep BV* prisijungė prie šio skundo.
 - 2009 m. gruodžio 3 d. raštu Nyderlandų valdžios institucijos pasiūlė Komisijai išpareigoti pakeisti *wocos* skirtos valstybės pagalbos bendrą schemą.

7. 2009 m. gruodžio 15 d. Komisija priėmė [ginčijamą] sprendimą. Komisija, remdamasi Reglamento Nr. 659/1999 19 straipsniu, be kita ko, atsižvelgė į Nyderlandų valdžios institucijų išipareigojimus dėl pagalbos E 2/2005.
8. *Wocos* naudai Nyderlandų [Karalystės] išmokėtos valstybės pagalbos bendrojoje schemoje išdėstytos ir procedūroje E 2/2005 nurodytos priemonės yra tokios:
 - a) socialinio būsto statybai Garantijų fondo teikiamoms paskoloms teikiama valstybės garantija;
 - b) Centrinio būsto fondo pagalba, pagalba atskiriems projektams arba pagalba racionalizavimui, teikiama paskolų su lengvatinėmis palūkanomis arba tiesioginių subsidijų forma;
 - c) savivaldybių vykdomas sklypų pardavimas žemesne [mažesne] nei rinkos kaina;
 - d) teisė skolintis iš *Bank Nederlandse Gemeenten*.
9. [Ginčijamame] sprendime Komisija kiekvieną iš išvardytų priemonių kvalifikavo kaip valstybės pagalbą ir nusprendė, kad Nyderlandų socialinio būsto finansavimo schema yra esama pagalba, sukurta prieš Nyderlanduose įsigaliojant EB sutarčiai, o vėlesnės reformos nelėmė esminių pokyčių.
10. [Ginčijamo] sprendimo 41 konstatuojamojoje dalyje Komisija nurodė:

„Nyderlandų valdžios institucijos išipareigojo pakeisti *wocos* veiklą ir priemones, kuriomis joms suteikiamas pranašumas. Dėl įvairių pakeitimų Nyderlandų valdžios institucijos Komisijai pateikė nuostatų projektus. Naujos taisyklės išdėstytos naujame 2010 m. sausio 1 d. įsigaliojusiame ministro dekrete ir naujame įstatyme dėl būsto, kuris įsigalios 2011 m. sausio 1 d. <...>.“
11. Komisija išnagrinėjo pagalbos E 2/2005 dėl *wocos* finansavimo sistemos su pakeitimais, padarytais Nyderlandų valdžios institucijoms prisiėmus išipareigojimus, suderinamumą. [Ginčijamo] sprendimo 72 konstatuojamojoje dalyje ji padarė išvadą, kad „pagalba, suteikta už socialinio būsto statybą, t. y. susijusi su asmenims skirtu būsto statyba ir nuoma, įskaitant ir pagalbines infrastruktūros statybą ir priežiūrą, yra suderinama su SESV 106 straipsnio 2 dalimi“. Todėl Komisija sutiko su Nyderlandų valdžios institucijų prisiimtais išipareigojimais.“

Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiama nutartis

3. 2010 m. balandžio 29 d. Bendrojo Teismo kanceliarijoje pateiktu pareiškimu ieškovės, remdamosi SESV 263 straipsniu, pareiškė ieškinį dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo tiek, kiek jis susijęs su valstybės pagalba E 2/2005.
4. Savo prašymui pagrįsti ieškovės nurodė įvairius pagrindus.
5. Formaliai nepateikusi prieštaravimo šiuo klausimu, Komisija vis dėl to preliminarai užginčijo šio ieškinio priimtinumą teigdamą, kad ginčijamas sprendimas, kiek jame nagrinėjama pagalba E 2/2005, konkrečiai nesusijęs su ieškovėmis, kaip tai suprantama pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą.
6. Tokiomis aplinkybėmis Bendrasis Teismas nusprendė, kad visų pirma reikia priimti sprendimą dėl šio klausimo.
7. Konstatavęs, kad ieškovės nėra ginčijamo sprendimo adresatės, kiek tas sprendimas susijęs su pagalba E 2/2005, ir ginčijamos nutarties 27 punkte priminęs, kad tokiomis aplinkybėmis įmonė negali ginčyti Komisijos sprendimo, kuriuo draudžiama pagalbos sektoriui schema, jeigu šis sprendimas susijęs su ta

įmone tik dėl to, kad ji priklauso aptariamam sektoriui ir dėl to, kad yra potenciali kandidatė pasinaudoti ta schema, šios nutarties 28 punkte Bendrasis Teismas nutarė, kad tas pats taikytina ieškiniui dėl sprendimo, kuriuo Komisija, atsižvelgusi į Nyderlandų valdžios institucijų prisiimtus išsipareigojimus, pripažino padarytus aptariamąsias pagalbos schemas pakeitimus suderinamais su bendrąja rinka, panaikinimo.

- 8 Šiuo klausimu skundžiamos nutarties 29 ir 30 punktuose Bendrasis Teismas konstatavo, kad *wocos* statusas suteikiamas atsižvelgiant į objektyvius kriterijus, kuriuos gali atitikti neapibrėžtas skaičius ūkio subjektų, potencialių ginčijamame sprendime nurodytos pagalbos E 2/2005 gavėjų.
- 9 Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad remdamosi tik *wocos* statusu ieškovės negali teigti, kad ginčijamas sprendimas, kiek jame nagrinėjama pagalba E 2/2005, yra konkrečiai su jomis susijęs.
- 10 Skundžiamos nutarties 36–48 punktuose Bendrasis Teismas atmetė ieškovių argumentus.
- 11 Pirmiausia jis nurodė, kad bylos, kuriose priimti ieškovių nurodyti jų požiūriui pagrįsti skirti Teisingumo Teismo sprendimai, t. y. 1985 m. sausio 17 d. Sprendimas *Piraiki-Patraiki ir kt. prieš Komisiją* (11/82, Rink. p. 207) ir 2006 m. birželio 22 d. Sprendimas *Belgija ir Forum 187 prieš Komisiją* (C-182/03 ir C-217/03, Rink. p. I-5479), skiriasi nuo Bendrojo Teismo nagrinėjamo atvejo, nes tuose dviejuose Teisingumo Teismo sprendimuose ieškovės priklausė grupei, kuri nebegalėjo didėti priėmus aptariamus sprendimus.
- 12 Paskui Bendrasis Teismas nusprendė, jog ieškovės negali teigti, kad egzistuoja maža tikimybė, jog institucija iš naujo turės būti pripažinta kaip *wocos* ir kad anksčiau pripažintos *wocos* galėjo būti identifiкуotos ginčijamo sprendimo priėmimo momentu. Šiuo klausimu jis priminė, kad galimybė nustatyti teisės subjektų, kuriems taikoma priemonė, skaičių ar net tapatybę nereiškia, kad tie subjektai turi būti laikomi konkrečiai susiję su ta priemone.
- 13 Atsakydamas į ieškovių argumentą, kad esamoms *wocos* ginčijamu sprendimu nebus padaryta tokia pati įtaka kaip ateityje pripažinsimoms *wocos*, Bendrasis Teismas visų pirma pažymėjo, kad tame sprendime nurodyta pagalbos schema buvo pripažinta ateityje suderinama su vidaus rinka. Paskui jis priminė, kad aplinkybė, jog ūkio subjektui ta priemone daroma didesnė ekonominė įtaka nei jo konkurentams, nesuteikia galimybės individualizuoti to ūkio subjekto. Galiausiai Bendrasis Teismas nusprendė, kad ieškovės priklausė pagal objektyvius kriterijus nustatomų ūkio subjektų, nuo kurių jos nesiskiria, kategorijai.
- 14 Skundžiamos nutarties 50 punkte bendrasis Teismas padarė išvadą, kad ieškovės nėra konkrečiai susijusios su ginčijamu sprendimu, kiek jame kalbama apie pagalbą E 2/2005.
- 15 Todėl Bendrasis Teismas atmetė ieškinį kaip nepriimtina.

Šalių reikalavimai

- 16 Apeliaciniame skunde apeliančės Teisingumo Teismo prašo:
 - panaikinti skundžiamą nutartį,
 - grąžinti bylą Bendrajam Teismui ir
 - priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.
- 17 Komisija Teisingumo Teismo prašo atmesti apeliacinį skundą ir priteisti iš apeliančių bylinėjimosi išlaidas.

Dėl apeliacinio skundo

- 18 Apeliaciniam skundai pagrįsti apeliantės nurodo du pagrindus. Pirmasis susijęs su teisės klaida, netiksliau reikšmingų faktinių aplinkybių vertinimu ir nemotyvuojimu, nes Bendrasis Teismas ieškinio dėl ginčijamo sprendimo priimtinumą susiejo, kalbant apie tame sprendime svarstomą pagalbą E 2/2005, su klausimu dėl apeliančių turimo realių ar potencialių gavėjų statuso. Apeliacinio skundo antrasis pagrindas susijęs su teisės klaida, netiksliau reikšmingų faktinių aplinkybių vertinimu ir su nemotyvuojimu, nes Bendrasis Teismas dėl ginčijamo sprendimo nusprendė, kiek tai susiję su nagrinėjama pagalba E 2/2005, kad apeliantė nepriklauso esamų *wocos* „uždaram ratui“.
- 19 Kadangi abu pagrindai apeliaciniam skundai pagrįsti susiję su Bendrojo Teismo vertinimais dėl apeliančių teisės pareikšti ieškinį, juos reikia nagrinėti kartu.

Šalių argumentai

- 20 Visų pirma apeliantės teigia, kad dėl to, jog jos buvo pagalbos E 2/2005 gavėjos iki šios pakeitimo ginčijamu sprendimu, Bendrasis Teismas skundžiamos nutarties 42 ir 43 punktuose klaidingai rėmėsi jų, kaip galimų pakeistos pagalbos schemos gavėjų, statusu, kad paneigtų jų, kaip konkrečiai su tuo sprendimu susijusių šalių, statusą. Iš tiesų naujos pagalbos skyrimo sąlygos, kurios nustatytos ginčijamu sprendimu padarius pakeitimus, daro didelį poveikį jų ankstesnei padėčiai.
- 21 Viena vertus, jeigu esamos paskolos, kurios buvo suteiktos pagal senąją schemą ir kurių grąžinimo terminas baigiasi po ginčijamo sprendimo priėmimo, turi būti refinansuotos, už jas gali būti garantuojama tik tuo atveju, jei *wocos* atitinka naujai nustatytus reikalavimus dėl pagalbos E 2/2005.
- 22 Kita vertus, jei paskolos buvo susijusios su investicijomis, kurios anksčiau atitiko nustatytus reikalavimus ir kurios, priėmus ginčijamą sprendimą, nebeatitinka reikalavimų fondų garantuojamam finansavimui gauti, suėjus tų paskolų grąžinimo terminui šios investicijos turėtų būti finansuojamos iš nepriklausomų fondų be garantijos.
- 23 Tuo remiantis galima teigti, kad faktinė apeliančių padėtis skiriasi nuo *wocos*, kurios nebuvo pripažintos iki ginčijamo sprendimo priėmimo, padėties.
- 24 Antra, Bendrasis Teismas rėmėsi pernelyg siaura sąvokos „uždaras ratas“ apibrėžtimi.
- 25 Todėl Bendrasis Teismas suklydo, skundžiamos nutarties 44 punkte aplinkybę, kad ateityje Nyderlanduose naujos institucijos nebebus pripažįstamos *wocos*, kvalifikavęs kaip prielaidą ir ją atmetęs.
- 26 Be to, Bendrasis Teismas esą padarė teisės klaidą, nes skundžiamos nutarties 49 punkte nustatė reikalavimą, kad apeliantės turi skirtis nuo kitų *wocos*, kurios egzistavo iki ginčijamo sprendimo priėmimo.
- 27 Komisija teigia, kad Nyderlandų valdžios institucijų prisiimti išipareigojimai taikomi tik laikotarpiui po ginčijamo sprendimo priėmimo. Todėl pradinei apeliančių padėčiai tas sprendimas nepadarė įtakos. Be to, Komisija nereikalavo grąžinti sumų, išmokėtų pagal pradinę pagalbos schemą.
- 28 Komisija pažymi, kad Nyderlandų teisės aktuose numatytas naujų institucijų pripažinimas objektyvių kriterijų pagrindu. Todėl apeliantė neišvengiamai priklauso ūkio subjektų ratui, kuris gali būti išplėstas.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 29 Pirmiausia reikia pažymėti, kad ginčijamas sprendimas buvo priimtas 2009 m. gruodžio 15 d., t. y. po to, kai įsigaliojo Lisabonos sutartis, kuria buvo iš dalies pakeista EB sutartis.
- 30 Be kitų pakeitimų, Lisabonos sutartimi, konkrečiai – SESV 263 straipsnio ketvirta pastraipa, buvo sušvelnintos fizinių ir juridinių asmenų pareikštų ieškinių dėl Europos Sąjungos teisės aktų panaikinimo priimtinumą sąlygos, prie jos pridėjus trečią sakinio dalį. Šioje sakinio dalyje fizinių ar juridinių asmenų pareikštų ieškinių dėl panaikinimo priimtinumui nekeliamas konkrečios sąsajos reikalavimas, taip pat suteikiama teisė pareikšti ieškinius dėl reglamentuojamojo pobūdžio teisės aktų, dėl kurių nereikia patvirtinti įgyvendinimo priemonių ir kurie tiesiogiai susiję su ieškovu (šiuo klausimu žr. 2013 m. spalio 3 d. Sprendimo *Inuit Tapiriit Kanatami ir kt. prieš Parlamentą ir Tarybą*, C-583/11 P, 57 punktą).
- 31 Taigi SESV 263 straipsnio ketvirtoje pastraipoje numatyti du atvejai, kai fizinis ar juridinis asmuo gali pareikšti ieškinį dėl akto, kuris nėra jam skirtas. Pirmą, tokį ieškinį galima pareikšti, jei aktas tiesiogiai ir konkrečiai susijęs su asmeniu. Antra, toks asmuo gali pareikšti ieškinį dėl reglamentuojamojo pobūdžio teisės akto, dėl kurio nereikia patvirtinti įgyvendinamųjų priemonių ir kuris tiesiogiai su juo susijęs (2013 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *Telefónica prieš Komisiją*, C-274/12 P, 19 punktas).
- 32 Tokiomis aplinkybėmis reikia priminti, kad kriterijus, pagal kurį SESV 263 straipsnio ketvirtoje pastraipoje įtvirtintos priimtinumą sąlygos taikomos fizinio ar juridinio asmens pareikšto ieškinio dėl sprendimo, kuris nėra jam skirtas, priimtinumui, yra viešosios tvarkos išlyga grindžiamas nepriimtinumą pagrindas, kurį Bendrijos teismai gali bet kuriuo metu netgi savo iniciatyva nagrinėti (šiuo klausimu žr. 2009 m. balandžio 23 d. Sprendimo *Markku Sahlstedt ir kt. prieš Komisiją*, C-362/06 P, Rink. p. I-2903, 22 punktą).
- 33 Tačiau skundžiamoje nutartyje Bendrasis Teismas išnagrinėjo tik konkrečios apeliančių sąsajos sąlygą ir jų ieškinį pripažino nepriimtinu pagal SESV 263 straipsnio ketvirtos pastraipos antrą sakinio dalį, tačiau neišanalizavo šio ieškinio priimtinumą pagal kitas ne tokias griežtas to paties SESV 263 straipsnio ketvirtos pastraipos trečioje sakinio dalyje nustatytas sąlygas, nors jis galėjo būti nagrinėjamas neatsižvelgiant į konstatavimą, kad nėra konkrečios sąsajos.
- 34 Taip pasielgęs Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą.
- 35 Tačiau tokia klaida būtų nereikšminga, jei paaiškėtų, jog apeliančių ieškinys neatitinka priimtinumą reikalavimų, išdėstytų SESV 263 straipsnio ketvirtos pastraipos trečioje sakinio dalyje.
- 36 Remiantis minėta nuostata, galimybė pareikšti ieškinį dėl panaikinimo suteikta, be kita ko, dėl reglamentuojamojo pobūdžio teisės aktų, kuriems nereikia priimti įgyvendinamųjų priemonių ir kurie tiesiogiai susiję su ieškovu.
- 37 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad norint įvertinti, ar dėl reglamentuojamojo pobūdžio teisės akto reikia priimti įgyvendinimo priemones, būtina remtis asmens, siekiančio pasinaudoti teise pareikšti ieškinį pagal SESV 263 straipsnio ketvirtos pastraipos trečią dalį, pozicija (minėto Sprendimo *Telefónica prieš Komisiją* 30 punktas).
- 38 Be to, siekiant patikrinti, ar dėl ginčijamo teisės akto turi būti priimtos įgyvendinimo priemonės, reikia atsižvelgti tik į ieškinio dalyką (minėto Sprendimo *Telefónica prieš Komisiją* 31 punktas).

- 39 Šiuo atveju, pirma, apeliančės savo ieškiniu siekia panaikinti ginčijamą sprendimą, kuriuo Komisija patvirtina pagalbos E 2/2005 suderinamumą su bendrąja rinka po to, kai Nyderlandų valdžios institucijos prisiėmė išipareigojimus pakeisti pagalbos schemą, kuria naudojosi apeliančės. Remiantis ginčijamo sprendimo 41 konstatuojamąja dalimi darytina išvada, kad tie išipareigojimai bus įgyvendinti nauju ministro dekretu ir nauju įstatymu dėl būsto.
- 40 Antra, ginčijamame sprendime neapibrėžtos ypatingos ir konkrečios Nyderlandų valdžios institucijų išipareigojimų dėl pagalbos E 2/2005 taikymo pasekmės apeliančių veiklai. Šios pasekmės pasireikš veiksmams, kurių bus imtasi vykdant ministro dekretą ir naująjį įstatymą dėl būsto, kurie savaime yra įgyvendinimo priemonės, nustatytos ginčijamame sprendime, kaip tai suprantama pagal SESV 263 straipsnio ketvirtos pastraipos trečiąją sakinių dalį.
- 41 Dėl šios aplinkybės, neatsižvelgiant į klausimą, ar ginčijamas sprendimas yra „reglamentuojamojo pobūdžio teisės aktas“, kaip tai suprantama pagal minėtą nuostatą, kadangi apeliančių ieškinys neatitinka SESV 263 straipsnio ketvirtos pastraipos trečiojoje sakinių dalyje nustatytų reikalavimų dėl priimtumo, skundžiamoje nutartyje Bendrojo Teismo padaryta teisės klaida dėl ieškinių priimtumo nenagrinėjimo, atsižvelgiant ir į šias kitas sąlygas, yra nereikšminga.
- 42 Tai patikslinus reikia išnagrinėti apeliančių pateiktus pagrindus apeliaciniam skundui pagrįsti.
- 43 Dėl šio aspekto neginčytina, kad vienintelis ginčijamo sprendimo adresatas yra Nyderlandų Karalystė.
- 44 Kaip Bendrasis Teismas priminė skundžiamos nutarties 26 punkte, tretieji asmenys gali būti konkrečiai susiję su kitam asmeniui skirtu sprendimu tik tuo atveju, jeigu tas sprendimas susijęs su jais dėl tam tikrų jiems būdingų savybių arba dėl juos iš kitų asmenų išskiriančių konkrečių aplinkybių ir taip individualizuoja juos taip pat, kaip ir adresatą (Teisingumo Teismo sprendimai: 1963 m. liepos 15 d. Sprendimo *Plaumann prieš Komisiją*, 25/62, Rink. p. 197, 223 punktas; 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-298/00 P, Rink. p. I-4087, 36 punktas; minėto Sprendimo *Inuit Tapiriit Kanatami ir kt. prieš Parlamentą ir Tarybą* 72 punktas bei minėto Sprendimo *Telefónica prieš Komisiją* 46 punktas).
- 45 Šiuo atveju neginčytina, kaip pažymėjo Bendrasis Teismas skundžiamos nutarties 29 punkte, kad paprasčiausia galimybė daugiau ar mažiau tiksliai nustatyti teisės subjektą, kuriems taikoma priemonė, skaičių ar net tapatybę nereiškia, kad tam tikra priemonė turi būti laikoma konkrečiai susijusia su šiais subjektais, nes ginčijama priemonė taikoma atsižvelgiant į nagrinėjamame akte apibrėžtą objektyvią teisinę ar faktinę situaciją (žr. minėto Sprendimo *Telefónica prieš Komisiją*, 47 punktą).
- 46 Vis dėlto remiantis nusistovėjusia teismo praktika galima teigti, kad jei sprendimas paveikia grupę asmenų, kurie buvo nustatyti arba kuriuos buvo galima nustatyti priimant šį aktą dėl grupės nariams būdingų kriterijų, šis aktas gali būti konkrečiai susijęs su šiais asmenimis tiek, kiek jie sudaro apibrėžtą ūkio subjektų ratą, ir kad būtent taip gali būti tuomet, kai sprendimu pakeičiamos iki jį priimant asmens įgytos teisės (šiuo klausimu žr. 2008 m. kovo 13 d. Sprendimo *Komisija prieš Infront WM*, C-125/06 P, Rink. p. I-1451, 71 ir 72 punktus ir nurodytą teismų praktiką).
- 47 Šiuo atveju svarbu pažymėti, kad, kaip konstatavo Bendrasis Teismas skundžiamos nutarties 47 punkte, dėl to, jog *wocos* statusas buvo suteikiamas karaliaus dekretu pagal pripažinimo sistemą, jų skaičius ir tapatybę buvo tiksliai nustatyta ginčijamo sprendimo priėmimo momentu.
- 48 Be to, neginčijama, kad ginčijamu sprendimu nuo 2011 m. sausio 1 d., kai įsigaliojo naujasis įstatymas dėl būsto, iš dalies buvo pakeista pagalbos schema, kuria iki šios datos naudojosi pripažintos *wocos*, o dėl to pakeitimo jų veiklos sąlygos tapo ne tokios palankios kaip anksčiau, atsižvelgiant būtent į aplinkybę, kad, kaip apeliančės pažymėjo per teismo posėdį, pagal pakeistą schemą veiksmų laisvė pasirenkant nuomininkus, kurie atitiktų reikalavimus užimti *wocos* administruojamus būstus, sumažėjo, o paskolų garantijų fondas, kuriuo jos naudojosi, buvo panaikintas.

- 49 Tokiomis aplinkybėmis reikia nuspręsti, kad apeliantė priklauso uždaram ūkio subjektų ratui, todėl tai yra jas išskirianti aplinkybė šiame sprendime, kiek tas sprendimas susijęs su pagalba E 2/2005.
- 50 Todėl Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą nusprendęs, kad apeliantės nėra konkrečiai susijusios su ginčijamu sprendimu, kiek jis susijęs su pagalba E 2/2005.
- 51 Remiantis šiais argumentais darytina išvada, kad skundžiama nutartis turi būti panaikinta tiek, kiek joje padaryta išvada, kad apeliantės konkrečiai nesusijusios su ginčijamu sprendimu, kiek jame kalbama apie pagalbą E 2/2005.

Dėl ieškinio pirmojoje instancijoje priimtumo

- 52 Pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnio pirmos pastraipos antrą sakinį šis teismas Bendrojo Teismo sprendimo panaikinimo atveju gali pats paskelbti galutinį sprendimą, jei toje bylos stadijoje tai galima daryti.
- 53 Nors šioje proceso stadijoje Teisingumo Teismas negali priimti sprendimo dėl Bendrajam Teismui pateikto ieškinio esmės, jis turi reikiamos informacijos, kad galėtų priimti galutinį sprendimą dėl to ieškinio dėl ginčijamo sprendimo, kiek jis susijęs su pagalba E 2/2005, priimtumo.
- 54 Dėl šio klausimo visų pirma reikia priminti, kad fizinio ar juridinio asmens pareikštas ieškinys dėl panaikinimo yra priimtinas tik tuo atveju, jei tas asmuo suinteresuotas ginčijamo teisės akto panaikinimu. Toks suinteresuotumas reiškia, kad pats ginčijamo akto panaikinimas gali turėti teisinių pasekmių ir kad taip dėl ieškinio baigties gali atsirasti nauda jį pareiškusiai šaliai (šiuo klausimu žr. 2009 m. rugsėjo 17 d. Sprendimo *Komisija prieš Koninklijke FrieslandCampina NV*, C-519/07 P, Rink. p. I-8495, 63 punktą).
- 55 Antra, remiantis SESV 263 straipsnio ketvirtos pastraipos antra sakinio dalimi, ieškovės turi būti ne tik konkrečiai, bet ir tiesiogiai susijusios su siekiamu panaikinti teisės aktu, t. y. tas teisės aktas turi daryti tiesioginę įtaką šalių teisei padėčiai, o tą teisės aktą įgyvendinančioms valdžios institucijoms nesuteikti jokios diskrecijos, nes šis įgyvendinimas yra visiškai automatinis ir kyla tik iš Sąjungos teisės, netaikant kitų tarpinių taisyklių (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Komisija prieš Koninklijke FrieslandCampina* 48 ir 49 punktus).
- 56 Šiuo atveju, pirma, kadangi šio sprendimo 54 punkte pasakyta, kad dėl pagalbos schemos E 2/2005 dalinių pakeitimų *wocos* veiklos sąlygos yra ne tokios palankios kaip anksčiau, ginčijamo sprendimo panaikinimas tiek, kiek jis susijęs su ta pagalbos schema, reikštų, kad paliekamos galioti ankstesnės, *wocos* palankesnės taisyklės.
- 57 Todėl reikia konstatuoti, jog apeliantės turi teisėtą interesą, kad ginčijamas sprendimas būtų panaikintas tiek, kiek jis susijęs su pagalba E 2/2005.
- 58 Antra, reikia priminti, kad ginčijamą sprendimą Komisija priėmė, kaip galima teigti remiantis to sprendimo 74 konstatuojamąja dalimi, remdamasi Reglamento Nr. 659/1999 19 straipsnio 1 dalimi.
- 59 Tačiau, kaip priminė generalinis advokatas išvados 43–45 punktuose, vykdant procedūrą pagal Reglamento Nr. 659/1999 19 straipsnio 1 dalį būtent dėl Komisijos priimto sprendimo, kuriuo įtvirtinami valstybės narės pasiūlymai, tie pasiūlymai tampa privalomi.
- 60 Todėl aplinkybė, kad ginčijamame sprendime įtvirtinti pakeitimai buvo perkelti į Nyderlandų teisės aktus, nesuteikia galimybės ginčyti šios išvados. Iš tiesų, kaip pažymėjo generalinis advokatas išvados 94 ir 98 punktuose, Nyderlandų Karalystė neturi diskrecijos įgyvendindama ginčijamą sprendimą.

- 61 Todėl reikia nuspręsti, kad ginčijamas sprendimas, kiek jis susijęs su pagalba E 2/2005, daro tiesioginį poveikį apeliančių teisei padėčiai.
- 62 Remiantis visais išdėstytais argumentais darytina išvada, kad apeliančių pareikštas ieškinys dėl panaikinimo Bendrajame Teisme turi būti pripažintas priimtiniu, nes jos yra, pirma, suinteresuotos pareikšti ieškinį dėl ginčijamo sprendimo, kiek jis susijęs su pagalba E 2/2005, ir, antra, konkrečiai ir tiesiogiai susijusios su ginčijamu sprendimu, kiek jis susijęs su pagalba E 2/2005.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 63 Kadangi byla grąžinama Bendrajam Teismui, reikia atidėti klausimo dėl bylinėjimosi išlaidų, patirtų per apeliacinį procesą, nagrinėjimą.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

1. Panaikinti 2011 m. gruodžio 16 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo nutartį *Stichting Woonlinie ir kt. prieš Komisiją* (T-202/10) tiek, kiek joje *Stichting Woonlinie, Stichting Allee Wonen, Woningstichting Volksbelang, Stichting WoonInvest ir Stichting Woonstede* ieškinys dėl 2009 m. gruodžio 15 d. Komisijos sprendimo C (2009) 9963 galutinis dėl valstybės pagalbos E 2/2005 ir N 642/2009 – Nyderlandai – Esama pagalba ir speciali pagalba, skirta socialinio būsto statybos bendrovių projektams, pripažintas nepriimtiniu, kiek tas sprendimas susijęs su pagalbos schema E 2/2005.
2. Šios rezoliucinės dalies 1 punkte nurodytas *Stichting Woonlinie ir kt.* ieškinys dėl panaikinimo yra priimtinas.
3. Bylą grąžinti Europos Sąjungos Bendrajam Teismui, kad jis dėl šios rezoliucinės dalies 1 punkte nurodyto ieškinio dėl panaikinimo priimtų sprendimą iš esmės.
4. Atidėti klausimo dėl bylinėjimosi išlaidų nagrinėjimą.

Parašai.